

Nr 93.

Av herr **Pettersson** i Södertälje **m. fl.**, om understöd åt de kommunala gymnasier i Eskilstuna och fem andra städer.

På åtskilliga platser inom landet, där staten ännu icke anordnat gymnasier vid de allmänna läroverken, hava vederbörande kommuner själva gått i författning om fyllande av detta behov, som gjort sig starkt gällande, genom att med Kungl. Maj:ts medgivande anordna kommunala gymnasier med rätt att utexaminera studenter.

Sålunda hava kommunala gymnasier upprättats i följande städer: Eskilstuna, Uddevalla, Södertälje, Söderhamn, Skövde och Eksjö.

Kommunerna hava vid anordnandet av dessa gymnasier fått vidkännas i första hand avsevärda kostnader för kravet på tillfredsställande byggnader men därjämte givetvis också utgifter för avlöning av den utökade lärarepersonalen. Till en början voro dessa sistnämnda utgifter måhända icke allt för betungande, men de hava numera nått sådana belopp, att kommunerna i saknad av statshjälp för undervisningens vidmakthållande allvarligen ställas inför spörsmålet om gymnasiernas nedläggande. De vikande konjunkturerna med minskade skatteinkomster göra för närvarande detta spörsmål mera aktuellt.

Kostnaderna för de kommunala gymnasiernas upprätthållande under år 1921 uppgå enligt fastställda stater i nedan nämnda städer till följande avsevärda belopp:

Stadens namn	Avlöning Kr.	Dyrtidstillägg Kr.	Summa Kr.
Eskilstuna	50,381	55,000	105,381
Uddevalla	35,800	39,513	75,313
Södertälje	40,360	39,985	80,345
Söderhamn	23,960	26,841	50,801
Skövde.....	30,680	30,919	61,599
Eksjö	35,776	39,549	75,325

Då kommunerna åtog sig kostnaderna för anordnandet och upprätthållandet av dessa gymnasier, låg förvisso den tanken bakom, att i den mån gymnasierna genom ett avsevärt och konstant antal elever visade sig fylla ett behov, från vilket icke kunde bortses, staten skulle övertaga och bekosta gymnasieundervisningen å dessa platser lika väl som på andra, där behovet redan erkänts eller visat sig ofrånkomligt.

Även om det är antagligt, att staten kommer att övertaga undervisningen vid berörda gymnasier, så är det dock för närvarande ovisst, när och i vilken utsträckning så kommer att ske. Då det emellertid uppenbarligen är ett allmänt intresse, att dessa gymnasier icke nedläggas, synes det oss vara av behovet påkallat, att staten inskrider hjälpende för gymnasiernas upprätthållande, liksom billighet och rättvisa synas kräva, att dessa kommunala skolor likaväl som vissa privatläroverk komma i åtnjutande av statsunderstöd. Det torde måhända böra erinras om att, därest dessa gymnasier antagit typen av högre goss- eller samskolor, de redan fyllt villkoren för erhållande av statsbidrag.

Staten har jämväl redan slagit in på den vägen att lämna understöd åt gymnasier, som upprätthållas av kommunerna. Sålunda lämnas statsunderstöd åt gymnasiet i Landskrona, som för närvarande åtnjuter sådant understöd med 3,000 kronor för skolstadium, motsvarande gymnasiet vid allmänt läroverk, samt 2,700 kronor för manliga lärare (beräknat efter 20 kronor per veckotimme, som bestrides av manlig lärare) eller tillsammans alltså 5,700 kronor.

Liksom staten vidare bidrager med dyrtidstillägg å $\frac{2}{3}$ av minimilönen jämte tillfällig löneförbättring för föreståndare och ämneslärare med full tjänstgöring vid sådan enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola eller enskilt lärarinneseminarium, som åtnjuter understöd från anslaget till privatläroverk, så bör rimligen ett likartat dyrtidstillägg lämnas av staten för de e. o. lektorerna vid förevarande kommunala gymnasier.

Frånsett de extra lärarekrafterna i övrigt, vilka i denna framställning helt lämnas utanför, äro för närvarande vid dessa gymnasier anställda följande antal e. o. lektorer:

vid Eskilstuna gymnasium	6
» Uddevalla »	5
» Södertälje »	5
» Söderhamns »	3
» Skövde »	4
» Eksjö »	5

eller sammanlagt 28.

I den till innevarande års riksdag avgivna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln äskat reservationsanslag *dels* på ordinarie stat, under punkt 147, till goss- och samskolor med 232,500 kronor, *och dels* på extra stat, under punkt 148, för beredande av extra understöd åt sådana enskilda mellanskolor, högre flickskolor samt högre goss- och samskolor, som åtnjuta understöd från reservationsanslaget till privatläroverk, med 350,000 kronor. De kommunala gymnasierna hava emellertid icke några utsikter att komma i åtnjutande av dessa anslag, därest desamma bliva av riksdagen beviljade. Det på ordinarie stat begärda anslaget är nämligen för sådant ändamål otillräckligt, och det extra anslaget har icke beräknats med hänsyn till gymnasiernas behov.

På grund av vad sålunda anförts få vi härigenom hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för beredande enligt de för högre goss- och samskolor i sådant hänseende gällande grunder av understöd från och med år 1922 jämväl åt de kommunala gymnasierna i Eskilstuna, Södertälje, Eksjö, Uddevalla, Skövde och Söderhamn höja *dels* det i det ordinarie reservationsanslaget till privatläroverken ingående anslaget till högre goss- och samskolor med 50,000 kronor, *dels ock* det av Kungl. Maj:t på extra stat för år 1922 äskade reservationsanslaget till extra understöd åt vissa enskilda mellanskolor, högre flickskolor samt högre goss- och samskolor från 350,000 kronor till 400,000 kronor eller med 50,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1921.

<i>Jakob Pettersson.</i>	<i>Erik Laurén.</i>	<i>Ax. Sundling.</i>
<i>K. J. Söderberg.</i>	<i>S. J. Karlsson,</i> Nynäshamn.	<i>J. A. Hellberg.</i>
<i>Karl Magnusson,</i> Skövde.	<i>J. N. Svedberg.</i>	<i>Oscar N. Olsson.</i>
<i>Adolf Wallerius.</i>	<i>B. Cornéliusson.</i>	<i>J. A. Jonsson.</i>
<i>P. E. Lindström.</i>		<i>Cornélius Olsson.</i>
